

POZYSKIWANIE MLEKA OD MATKI Z PODEJRZENIEM ZAKAŻENIA SARS-COV-2 LUB CHOREJ NA COVID-19 HOSPITALIZOWANEJ W IZOLACJI OD DZIECKA

Oddziały położnicze i neonatologiczne różnią się od siebie, dlatego w praktyce każda placówka będzie organizowała swój własny wariant ochrony przed zakażeniem, biorąc pod uwagę zasoby sprzętowe i kadrowe.

Proces pozyskiwania mleka dla dziecka chorej matki będzie podlegał ograniczeniom związanym z aktualnym, ale zmieniającym się w czasie: stanem matki, stanem dziecka, miejscem pobytu matki, miejscem pobytu dziecka.

WYMOGI DOTYCZĄCE SPRZĘTU, KTÓRE SZPITAL POWINIEN ZAPEWNIĆ:

1. Laktator spełniający warunki wyrobu medycznego (zalecana możliwość stosowania końcówek jednorazowych), który będzie na sali izolacyjnej pacjentki do jej własnego użytku w czasie pobytu w szpitalu.
2. Ścisłe procedury bezpieczeństwa epidemiologicznego sprzętu przed przekazaniem pacjentce, w czasie użytkowania oraz po jego zakończeniu.
3. Jeśli szpital nie posiada laktatora opisanego w pkt. 1, a może zapewnić warunki do dezynfekcji termicznej opisane w pkt. 6, pacjentka może posiadać swój laktator przyniesiony z domu wraz z pojemnikiem z pokrywką do przechowywania elementów laktatora (opcja).
4. Rekomenduje się końcówki osobiste jednorazowe, sterylne.
5. Jeśli szpital może zapewnić pacjentce warunki do dezynfekcji termicznej na sali izolacyjnej (opisane w pkt. 6) można stosować końcówki (opcja):
 - wielorazowe, wysterylizowane przed przekazaniem matce,
 - okresowe (jedno-, dwu- trydniowe) podlegające dezynfekcji termicznej,
 - od własnego laktatora.
6. Warunki do dezynfekcji termicznej na sali izolacyjnej matki:
 - kuchenka mikrofalowa i torebki do dezynfekcji, lub
 - czajnik i pojemnik plastikowy z pokrywką, oraz
 - taca/pojemnik do przekazania butelek mleka (zgodnie z procedurą)
7. Do zbierania mleka rekomenduje się butelki jednorazowe, sterylne.
8. Do podawania mleka dziecku rekomenduje się akcesoria sterylne.
9. Do dezynfekcji chemicznej sprzętu należy używać środków o działaniu bakteriobójczym, grzybobójczym i wirusobójczym, najlepiej chusteczek do szybkiej dezynfekcji wyrobów medycznych.
10. Rekomendowana jest asysta personelu podczas pierwszego odciągania i wykonywania procedur.
11. Pacjentka musi zostać zapoznana z procedurą szpitalną postępowania ze sprzętem.

ZABEZPIECZENIE PERSONELU

Personel asystujący pacjentce w czasie odciągania, odbierający mleko i wykonujący inne czynności przy pacjentce musi stosować zestaw ochrony osobistej (PPE) zgodnie z procedurami obowiązującymi w danej placówce.

PRZED ODCIĄGANIEM (matka)

1. Nałóż czystą maseczkę ochronną na czas obsługi laktatora i ściągania pokarmu.
2. Wytrzyj blat stolika, moduł laktatora, wyłącznik zasilania, przewód zasilający chusteczką/czystą ściereczką z płynem dezynfekującym.
3. Umyj dokładnie ręce przez 20-30 sek. używając wody i mydła.

4. Jeśli piersi mogły być narażone na zakażenie Twoimi wydzielinami z dróg oddechowych - umyj je wodą z delikatnym mydłem, osusz ręcznikiem papierowym.
5. Umyj ponownie ręce przez 20-30 sek. używając wody i mydła, osusz ręcznikiem papierowym i zdezynfekuj płynem na bazie alkoholu.
6. Wyjmij sterylne, jednorazowe końcówki z opakowania, dołącz sterylne butelki i połącz z modułem laktatora. Jeśli używasz innych końcówek (opcja) powinny zostać zdezynfekowane przed ściąganiem. Wyjmij je z pojemnika/torebki do dezynfekcji, złóż elementy laktatora i połącz z modułem.
7. Nakrętki od butelek połóż na blacie stolika lub w pojemniku, w zasięgu ręki.

ODCIĄGANIE MLEKA (matka)

1. Odciągaj średnio 15 minut z obu piersi, gdy masz laktator z dwiema końcówkami lub 15 minut jedna, 15 minut druga pierś, gdy masz laktator z jedną końcówką. Szczegółowe informacje na temat odciągania przekaże ci personel asystujący przy pierwszym odciążaniu.
2. Jeśli odciążasz siarę do sterylnej strzykawki, bezdotykowo przelej ją do sterylnej butelki do zbierania mleka.

PRZEKAZANIE MLEKA DLA DZIECKA (matka)

1. Butelki do zbierania mleka zamknij mocno nakrętkami.
2. Naklej nieścieralną etykietę z Twoim imieniem i nazwiskiem, jeśli szpital takimi dysponuje.
3. Butelki z mlekiem możesz postawić:
 - na tackę (podlegającą utylizacji),
 - na "nerkę" (podlegającą sterylizacji)
 - w pojemniku (podlegającym sterylizacji),
 - w ustalonym miejscu zgodnie z procedurą szpitala dotyczącą przekazywania rzeczy.
4. Zawiadom w ustalony z personelem sposób, że mleko jest gotowe do odbioru.
5. Personel odbierze mleko przy okazji wykonywania innych czynności na Twojej Sali.
6. Możesz je przechowywać do 6 h w temperaturze pokojowej.

PO ODCIĄgniĘCIU I PRZEKAZANIU MLEKA (matka)

1. Końcówki jednorazowe wyrzuć do pojemnika na odpady do utylizacji (czerwony worek). Nie dotyczą Cię pkt. 2-7.
2. Końcówki od własnego laktatora, okresowe (jednodniowe i in.), wielorazowe szpitalne zaleca się umyć bezpośrednio po użyciu i dezynfekować bezpośrednio przed kolejnym użyciem - według zaleceń producenta. (opcja)
3. **Mycie:** Elementy, które miały kontakt z piersią/mlekiem umieść w pojemniku, następnie umyj ręcznie w ciepłej wodzie z płynem do mycia naczyń/akcesoriów. Unikaj kontaktu elementów laktatora z umywalką/meblami.
4. Osusz elementy na ręczniku papierowym lub w pojemniku. Zamknij pojemnik.
5. **Dezynfekcja:** Przed kolejnym użyciem wykonaj dezynfekcję termiczną elementów laktatora (wg procedur szpitala i wytycznych producenta):
 - 5-10 min. w wodzie o temp. 90-100°C w Twoim pojemniku, lub
 - w specjalnej torebce do dezynfekcji termicznej w kuchence mikrofalowej.Nie dezynfekuj tych elementów środkami chemicznymi.
6. Przechowuj elementy laktatora w czystym, dużym, zamykanym pojemniku lub torebce używanej do dezynfekcji - podpisanymi Twoim imieniem i nazwiskiem.
7. **Maseczkę musisz nosić** w czasie odciągania i wszystkich czynności z elementami laktatora do momentu zamknięcia pojemników. Po jednokrotnym użyciu maseczki wyrzuć ją do pojemnika na odpady do utylizacji.

ODBIÓR MLEKA OD MATKI (personel)

OPCJA Z ZAANGAŻOWANIEM DWÓCH OSÓB

Osoba 1 (strefa skażona i przejściowa)

1. Podczas wykonywania innych czynności na sali matki w PPE (strefa skażona) odbierz butelki z mlekiem z ustalonego z matką miejsca do przekazywania rzeczy (stolik, parapet, półka)
2. W służbie lub innym wydzielonym miejscu (strefa przejściowa) zgodnie z procedurą szpitala, będąc nadal w PPE zdezynfekuj butelki z mlekiem chusteczką/ściereczką z płynem dezynfekcyjnym.

Osoba 2 (strefa przejściowa, strefa czysta)

1. Umyj, zdezynfekuj ręce, załóż rękawiczki i wejdź do służby lub innego wydzielonego miejsca (strefa przejściowa).
2. Odbierz butelki z mlekiem z rąk osoby 1, metodą bez dotykania tej osoby, następnie wynieś w strefę czystą.
3. W strefie czystej zdezynfekuj butelki z mlekiem, oznakuj je imieniem, nazwiskiem matki, datą i godziną odciągnięcia/ odbioru mleka. Jeśli matka nakleiła nieścieralną naklejkę z imieniem i nazwiskiem, dopisz tylko datę i godzinę.
4. Teraz włóż butelki z mlekiem do czystego pojemnika transportowego (pudełko styropianowe, plastikowe lub torebka zamykana).
5. Pojemnik transportowy przenieś do miejsca, gdzie jest przygotowywane mleko dla dzieci.
6. Postaw w ustalonym miejscu np. na blacie, w lodówce.
7. Zdejmij rękawiczki, zdezynfekuj ręce.

Osoba z personelu, która przygotowuje mleko

1. Zdezynfekuj ręce i nałóż rękawiczki.
2. Otwórz pojemniki i przelej mleko do butelek dziecka.
3. Podaj świeże mleko dziecku używając czystego sprzętu do karmienia lub ewentualnie schowaj na później w opisanym datą i godziną, zamkniętym, zdezynfekowanym pojemniku (24h lodówka). Przechowywanego mleka używaj tylko, jeśli zabraknie świeżego.
4. Mleko, które nie zostało odciągnięte, przekazane i przelane według powyższych zasad nie nadaje się do podania dziecku.

OPCJA Z ZAANGAŻOWANIEM JEDNEJ OSOBY Z PERSONELU

Odbiór mleka odbywa się w strefie skażonej skąd pracownik zabiera drugorzędowe opakowanie (C) z mlekiem (zamknięte szczelnie pudełko) do służby skażonej.

1. W służbie skażonej zanim zdejmiesz kombinezon otwórz pudełko i bez dotykania rękoma woreczka z butelkami (opakowanie zbiorcze- B) i przenieś całą zawartość pudełka (np. przechylając je) pochodzącego ze strefy skażonej (drugorzędowe opakowanie C) do przygotowanego wcześniej czystego drugorzędowego opakowania (CC) (pudełko z pokrywką).
2. Opakowanie drugorzędowe, które zostało przyniesione ze strefy skażonej należy wyrzucić się do kosza z czerwonym workiem w celu utylizacji.
3. Po przeniesieniu zawartości drugorzędowego opakowania (C) do nowego czystego pudełka (CC) powierzchnię woreczka z zapięciem typu zip, (opakowanie zbiorcze B), w której znajdują się butelki z mlekiem zdezynfekuj płynnym środkiem do dezynfekcji .
4. Po umyciu się i przebraniu w czyste, nieskontaminowane rzeczy zamknij czyste opakowanie zbiorcze (CC) i przenieś je do strefy czystej.

ROZPAKOWYWANIE I PODAŻ MLEKA CHOREJ NA COVID-19 MATKI PRZEZNACZONEGO DLA ZDROWEGO NOWORODKA

Pracownik medyczny opiekujący się matką dostarcza mleko w drugorzędowym opakowaniu (CC) do miejsca rozpakowania mleka, które powinno być oddalone od miejsca przechowywania mleka i przygotowywania do podaży (mogą to być dwie strefy blatu).

Pracownik medyczny opiekujący się dzieckiem po umyciu rąk i założeniu czystej maseczki chirurgicznej i rękawiczek dezynfekuje powierzchnię przeznaczoną do przygotowywania mleka.

Po postawieniu drugorzędowego opakowania (CC) na miejscu do rozpakowywania mleka należy zdezynfekować wyjąć z opakowania zbiorczego (B) poszczególne butelki z, a woreczek typu zip (opakowanie zbiorcze B) wyrzucić.

Powierzchnię poszczególnych butelek należy przetrzeć wirusobójczym bezalkoholowym środkiem do powierzchni zewnętrznych i przełożyć na czystą i suchą część blatu przeznaczoną do przygotowywania mleka do podaży dziecku.

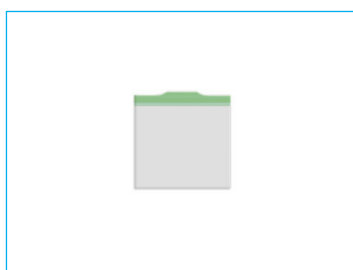
A następnie:

1. Otwórz pojemniki i przelej mleko do butelek dziecka.
2. Podaj świeże mleko dziecku używając czystego sprzętu do karmienia lub ewentualnie schowaj na później w opisanym datą i godziną, zamkniętym, zdezynfekowanym pojemniku (24h lodówka). Przechowywanego mleka używaj tylko, jeśli zabraknie świeżego.
3. Mleko, które nie zostało odciągnięte, przekazane i przelane według powyższych zasad nie nadaje się do podania dziecku.

Rys. Poglądowe ilustracje użytych pojemników

A - opakowanie właściwe

B - opakowanie zbiorcze

C - opakowanie drugorzędowe
CC - czyste opakowanie drugorzędowe

Opracowanie: Fundacja Bank Mleka Kobięcego,
Centrum Nauki o Laktacji, Fundacja Mlekiem Mamy

